

Nr 1.

Ankom till Riksdagens kansli den 31 januari 1914 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

Närvarande: Herrar Pettersson i Södertälje, Söderbergh, Trana, Stårner, greve Lagerbjelke, Johanson i Valared, L. Olsson i Hov, greve Spens, Dahl, Jansson i Edsbäcken, Lindqvist i Stockholm, Svensson i Saläng, Persson i Norrköping, Holmdahl, Olofsson i Åvik och Olson i Torsby.

För den enligt 42 § 2 mom. riksdagsordningen lagutskottet åliggande granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning hava båda kamrarna till utskottet hänvisat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

För ifrågavarande ändamål har utskottet från justitieombudsmans-expeditionen mottagit ej mindre de diaries, vilka under år 1913 förts i nämnda expedition samt under den av justitieombudsmannen företagna ämbetsresa, än även expeditionens registratur för samma år. Dessutom hava på särskild begäran handlingarna rörande vissa av justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet till handa.

Över den numera fullbordade granskningen av förenämnda handlingar får utskottet härmed avgiva utlåtande.

I ämbetsberättelsen, vilken avser förvaltningen av ämbetet under nästlidet år, omförmåler justitieombudsmannen, att den av 1913 års Riksdag förordnade justitieombudsmannen revisionssekreteraren Berndt Fridolf Engelbrekt Hasselrot efter sin utnämning till president i hofrätten över

Skåne och Blekinge den 4 oktober 1913 avsagt sig uppdraget att vara Riksdagens justitieombudsman samt att nuvarande justitieombudsmannen i följd härav blivit den 6 oktober 1913 av Riksdagens fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret insatt i justitieombudsmansämbetet. Nuvarande justitieombudsmannen har ock, såsom vid 1913 års Riksdag utsedd suppleant för justitieombudsmannen, utövat ämbetet från och med den 1 mars 1913 till och med den 8 påföljande juli, under hvilken tid justitieombudsmannen Hasselrot dels av offentligt uppdrag och dels av utrikes resa varit förhindrad att själv förvalta ämbetet.

Enligt vanlig ordning lämnas härefter en redogörelse för sådana mot ämbets- och tjänstemän för fel eller försummelse i ämbete eller tjänst anställda åtal, som under år 1913 blivit slutligen avgjorda eller åtminstone i en instans prövade.

Sedan justitieombudsmannen vidare i berättelsen omnämnt fyra ärenden, vilka icke föranlett åtal, men av vilka tre av justitieombudsmannen ansetts påkalla annan åtgärd, redogör han för av justitieombudsmannen under nedannämnda dagar år 1913 till Kungl. Maj:t gjorda framställningar i följande ämnen, nämligen: den 2 januari angående likformighet i tillämpningen av villkoren för rysk undersåtes upptagande till svensk medborgare; den 28 januari angående förslaget till kreditregister, i vad det avsåge äktenskapsförord; den 29 januari angående äktenskaps rättsverkningar i visst hänseende; den 19 februari angående lag om husrannsakan; den 22 februari angående förtydligande av 163 § i lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903; den 25 februari om förbättrade ämbetslokaler för landskansliet i Gäfleborgs län; den 28 februari om ändring av kungl. kungörelsen angående indrivning och redovisning av böter och viten den 29 januari 1861; den 14 augusti om ändring i förordningen angående expeditionslösen den 7 december 1883; samt, angående förening av tingslag, den 27 juni beträffande Kalix domsaga, den 11 november beträffande Inlands domsaga och den 8 december beträffande Uppsala läns mellersta domsaga.

Berättelsen upptager härefter redogörelse för andra av justitieombudsmannen under år 1913 till Kungl. Maj:t avlätna skrivelser, nämligen den 7 juni med utlåtande angående förslag till tryckfrihetsordning; den 14 januari angående skadeståndsanspråk emot statens järnvägars personal; den 1 februari angående bouppteckning vid äktenskapskillnad; den 17 februari angående firmaskydd och den 19 februari angående magistrats kungörelsers införande i tidning.

I fortsättningen redogör justitieombudsmannen för den vidare behandlingen av vissa av justitieombudsmannen tidigare hos Kungl. Maj:t gjorda framställningar, nämligen angående sättet för prövning av skadeståndsanspråk emot statens järnvägars personal; värnpliktstid och avlöningsförhöjning; brottmålsdomarebefattningen i Norrbottens län; avlöningstiteln ortstilläggs inverkan vid beräkning av stämpelavgiften för fullmakt eller annan handling, varigenom tjänst tillsättes; inskränkning av kronans rätt till frihet från expeditionslösen i vissa fall; antalet ledamöter i häradsnämnd samt magistratskungörelser.

Över en i berättelsen av justitieombudsmannen gjord framställning till Riksdagen om åtgärder för större skyndsamhet i fråga om inställande för häradsrätt av personer, som häktats för brott, kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande.

Enligt vad i berättelsen omförmäles, har justitieombudsmannen under år 1913 företagit en ämbetsresa, omfattande delar av Malmöhus och Kristianstads län. Under resan har justitieombudsmannen besökt länsstyrelsen i Malmö samt rådstufvurätter och häradshövdingar. Behörig uppmärksamhet har tillika ägnats åt domstolarnas arkiv.

I avseende å vad under resan förekommit, hänvisar justitieombudsmannen till det därunder förda diariet.

Över de under år 1913 handlagda klagomål och anställda åtal meddelas i ämbetsberättelsen följande översikt:

»Vid 1913 års början voro av förut inkomna klagomål fortfarande under handläggning härstädes	31
Under året hava inkommit klagoskrifter till ett antal av	287
	<u>Summa 318</u>

Av dessa ärenden hava såsom återkallade avskrivits	5
till annan myndighet överlämnats	6
efter vederbörandes hörande fått förfalla	72
» annorledes verkställd utredning eller utan åtgärd avskrivits ...	185
till åtal hänvisats	16
föranlett annan åtgärd än åtal	5
vid årets slut varit vilande i avbidan på förklaring eller påminnelser	18
» » » » » af annan anledning	4
» » » » » på prövning beroende	7
	<u>Summa 318</u>

Under år 1913 hava 16 åtal mot ämbets- och tjänstemän anställt samtliga på grund av förd klagan.»

Berättelsen upptager meddelande därom att sedan början av senaste lagtima riksmöte någon förklaring av lag, i den ordning 19 § regeringsformen bestämmer, icke blivit av Kungl. Maj:t meddelad.

I bilagor, som vidfogats berättelsen, lämnas uppgifter från samtliga departementen rörande de åtgärder, som blivit under år 1913 vidtagna i anledning av Riksdagens till Kungl. Maj:t avlåtna skrivelser, ävensom en tabell över de skrivelser, Riksdagen år 1913 till Kungl. Maj:t avlåtit, samt vidare förteckningar dels över sådana i nyssberörda uppgifter avsedda ärenden, vilka vid utgången av år 1913 i sin helhet eller till någon del icke hos Kungl. Maj:t förevarit till slutligt avgörande, och dels över ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från Riksdagen före år 1913 men vid 1912 års slut varit i sin helhet eller till någon del oavgjorda, jämte uppgifter om den behandling dessa ärenden undergått år 1913.

Vid den granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som lagutskottet sålunda grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för Riksdagen

anmäler.

Stockholm den 30 januari 1914.

På lagutskottets vägnar:

JAKOB PETERSSON.
